

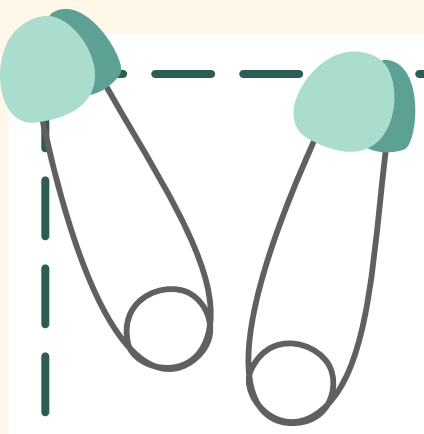

Uporaba odpadnega tekstila pri pouku gospodinjstva v šoli z nižjim izobrazbenim standardom

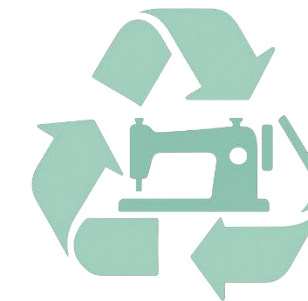
Jasmina Nose, OŠ 27. julij

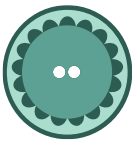
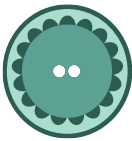
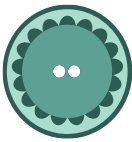
Kostanjevica na Krki, 31. 5. 2025

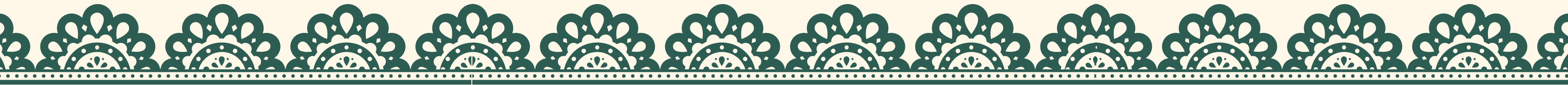

Oblačila in moda

- Prvotno ustvarjeno kot zaščita pred zunanjimi vremenskimi razmerami.
- Moda že skozi stoletja predstavlja statusni simbol.
- Moda in oblačenje imata funkcijo sporočanja.
- Potreba po hitri modi, ustvarjanju umetnega trga.

Problematika odpadnega tekstila

Tekstilna industrija = velik okoljski odtis
voda, kemikalije, CO₂, mikroplastika

Hitra moda

Poceni oblačila, velika poraba, malo odgovornosti.
Hitra moda ustvarja ogromne količine odpadkov.

Problem odpadkov

Manj kot 1 % tekstila se reciklira.
Preostanek konča na odlagališčih ali v sežigalnicah.

Predelava tekstila v preteklosti

- Recikliranje tekstila je bila vsakodnevna praksa.
- Oblačila so se prenašala med generacijami.
- Iz obrabljenih kosov so nastajale krpanke, delovne obleke, krpe za čiščenje in domači tekstilni izdelki.

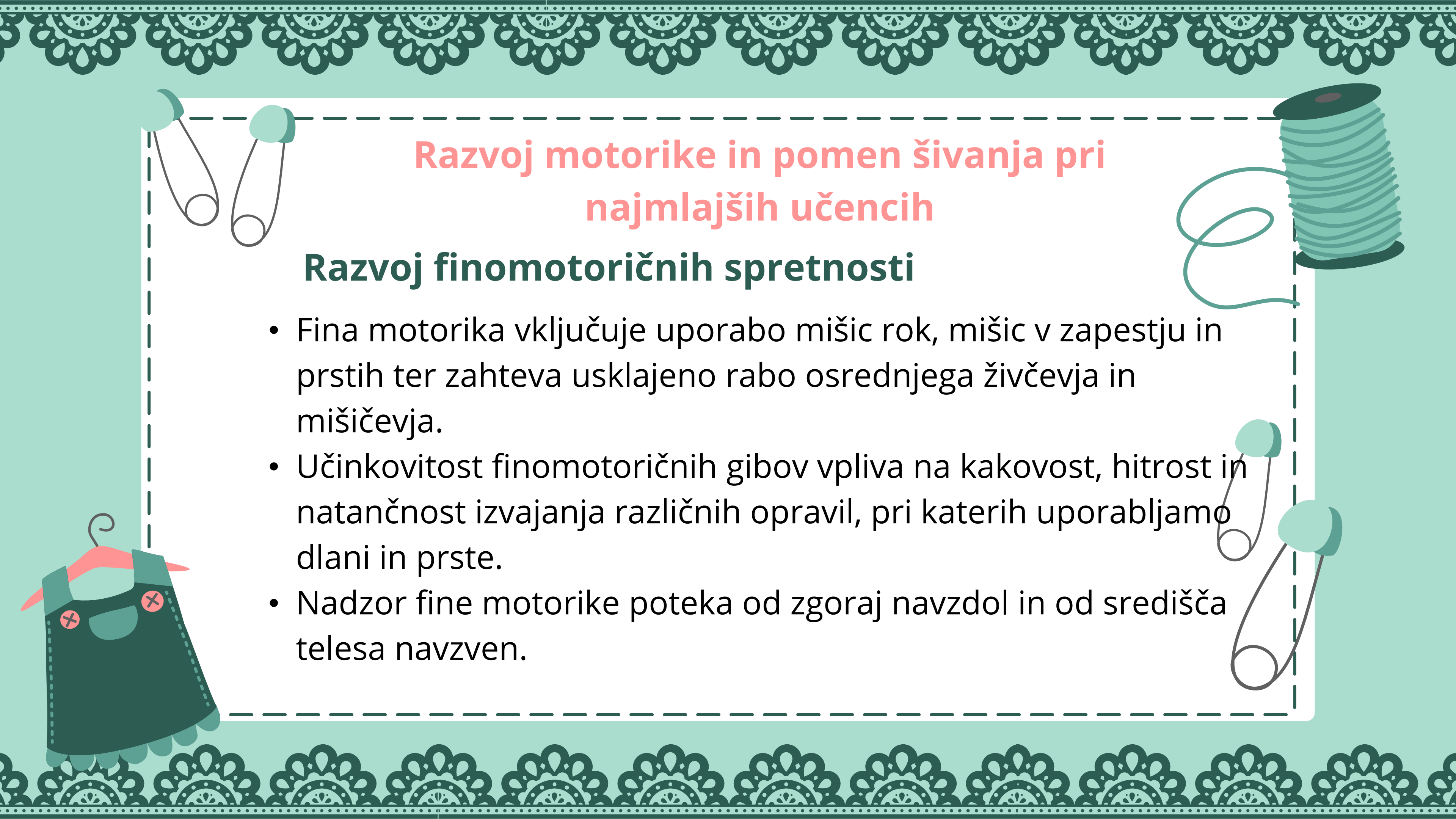

Tekstil za ponovno uporabo

Tekstil pridobimo:

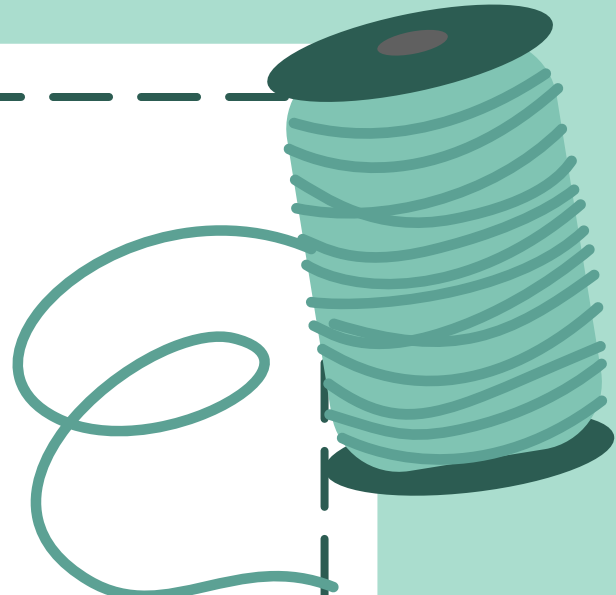
- kot donacije (odrezki oz. zadnji kosi različnih šiviljstev, trgovin, blago, ki se je »kopičilo« v gospodinjstvih),
- tekstil, pridobljen iz starih, odsluženih kosov oblačil,
- reciklaža drugega tekstila – npr. stare brisače, rjuhe, različne vlaknovine (filc), najlon, poliester.

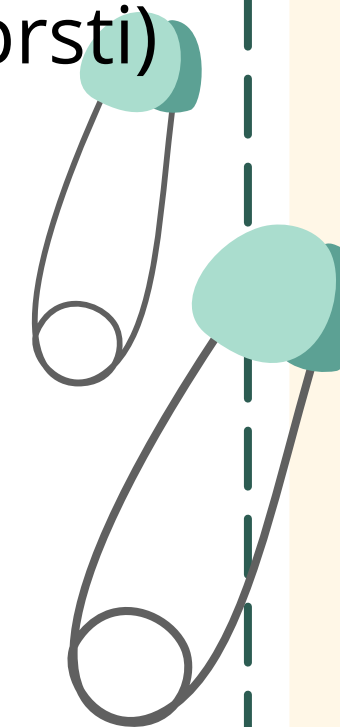
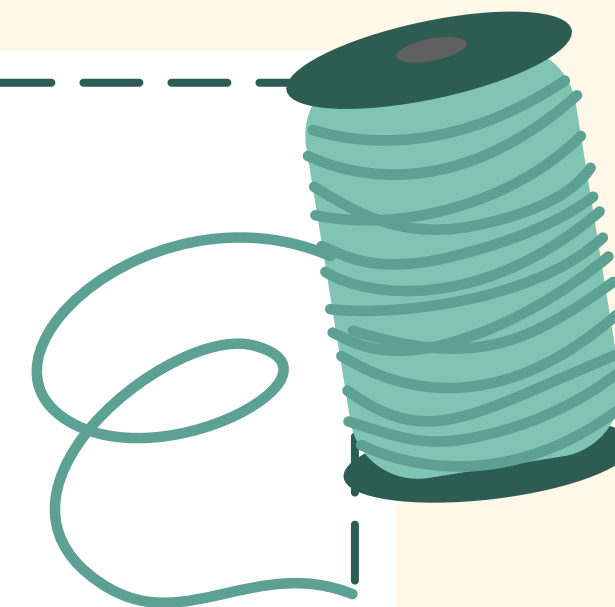
Razvoj motorike in pomen šivanja pri najmlajših učencih

Razvoj finomotoričnih spretnosti

- Fina motorika vključuje uporabo mišic rok, mišic v zapestju in prstih ter zahteva usklajeno rabo osrednjega živčevja in mišičevja.
 - Učinkovitost finomotoričnih gibov vpliva na kakovost, hitrost in natančnost izvajanja različnih opravil, pri katerih uporabljamo dlani in prste.
 - Nadzor fine motorike poteka od zgoraj navzdol in od središča telesa navzven.
-
-
-

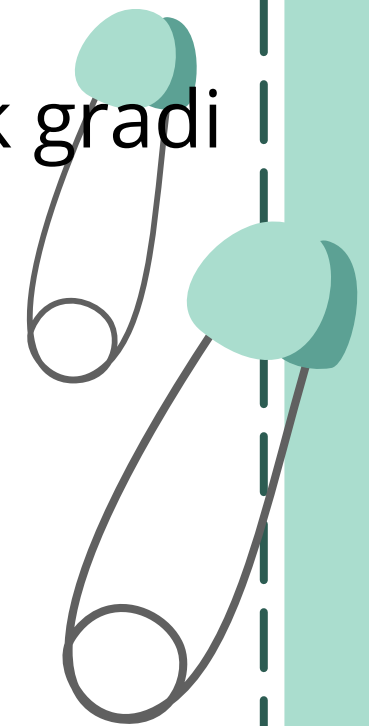
Razvojni mejniki na področju fine motorike

- Dojenčki segajo po predmetih,
- 6 mesecev: pobiranje predmetov najprej s celo roko (4 mesecev),
- 9 mesecev: pojavi se pincetni prijem (prijem s palcem in drugimi prsti)
- 12 mesecev: napredek v razvoju koordinacije oko- roka,
- 18 mesecev: gradi stolpe iz treh kock,

Razvojni mejniki na področju fine motorike

- 2 leti: gradi stolpe iz šestih ali sedmih kock,
- 3 leta: uporablja vilice; na nit niza velike kocke; gradi stolpe iz devetih do desetih kock,
- 4 leta: vleče nit skozi vnaprej pripravljene luknjice v materialu; iz kock gradi zahtevnejše konstrukcije (npr. most); svinčnik drži kot odrasli,
- 5 let: riše in prerisuje; nalije pijačo v kozarec,
- grafomotorika .

Šivanje z mlajšimi učenci

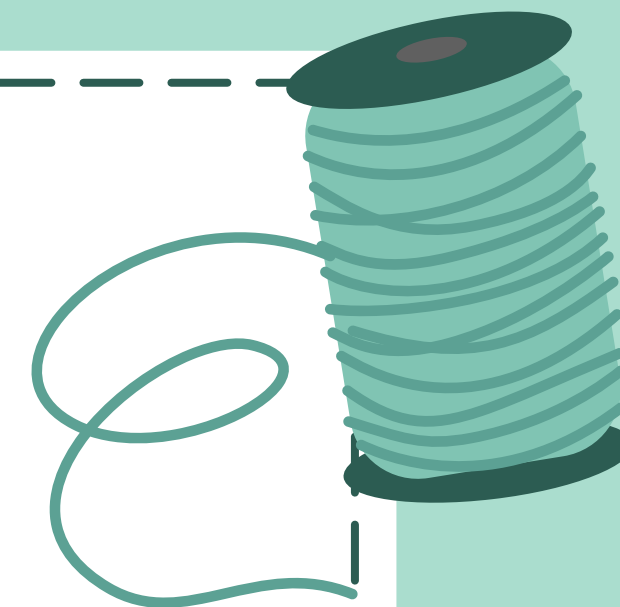
- Pomemben vpliv na razvoj finomotorike, koordinacije oko-roka, pozornosti in prostorskega zaznavanja.
- Učenci vadijo natančnost, potrpežljivost ter razvijajo občutek za urejenost in estetiko.
- Ročna dela pozitivno vplivajo na razvoj nevroloških povezav, zlasti pri otrocih s posebnimi potrebami.
- Pri šivanju držimo šivanko s palcem, kazalcem, sredincem.

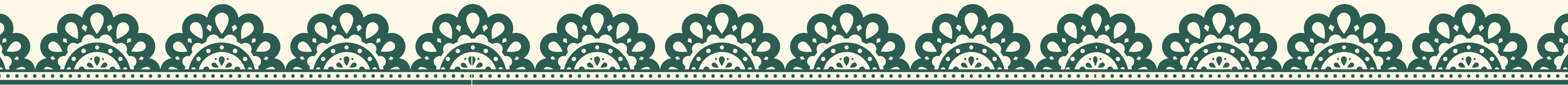
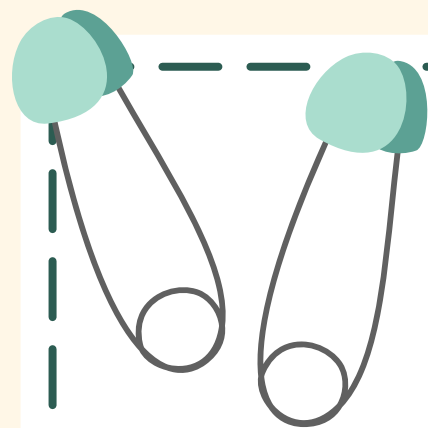

Prve aktivnosti:

- risanje na tekstil,
- rezanje tekstila,
- lesene deske (pretikanke),
- šivanje na karton.

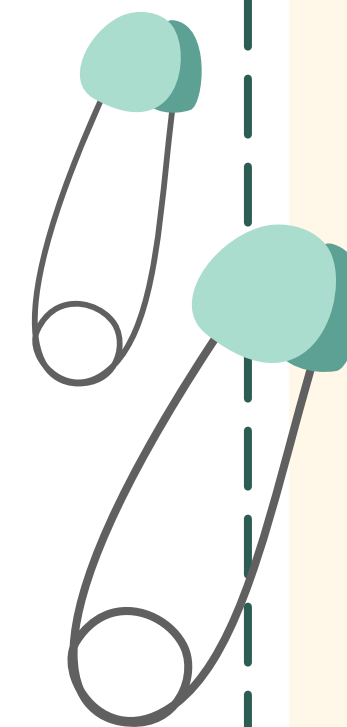

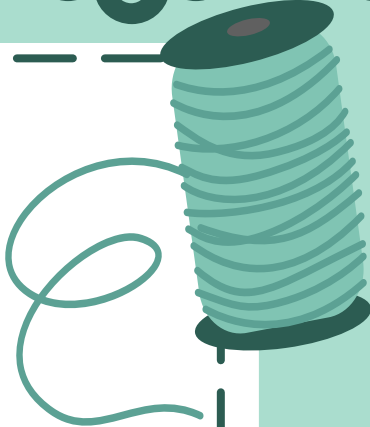
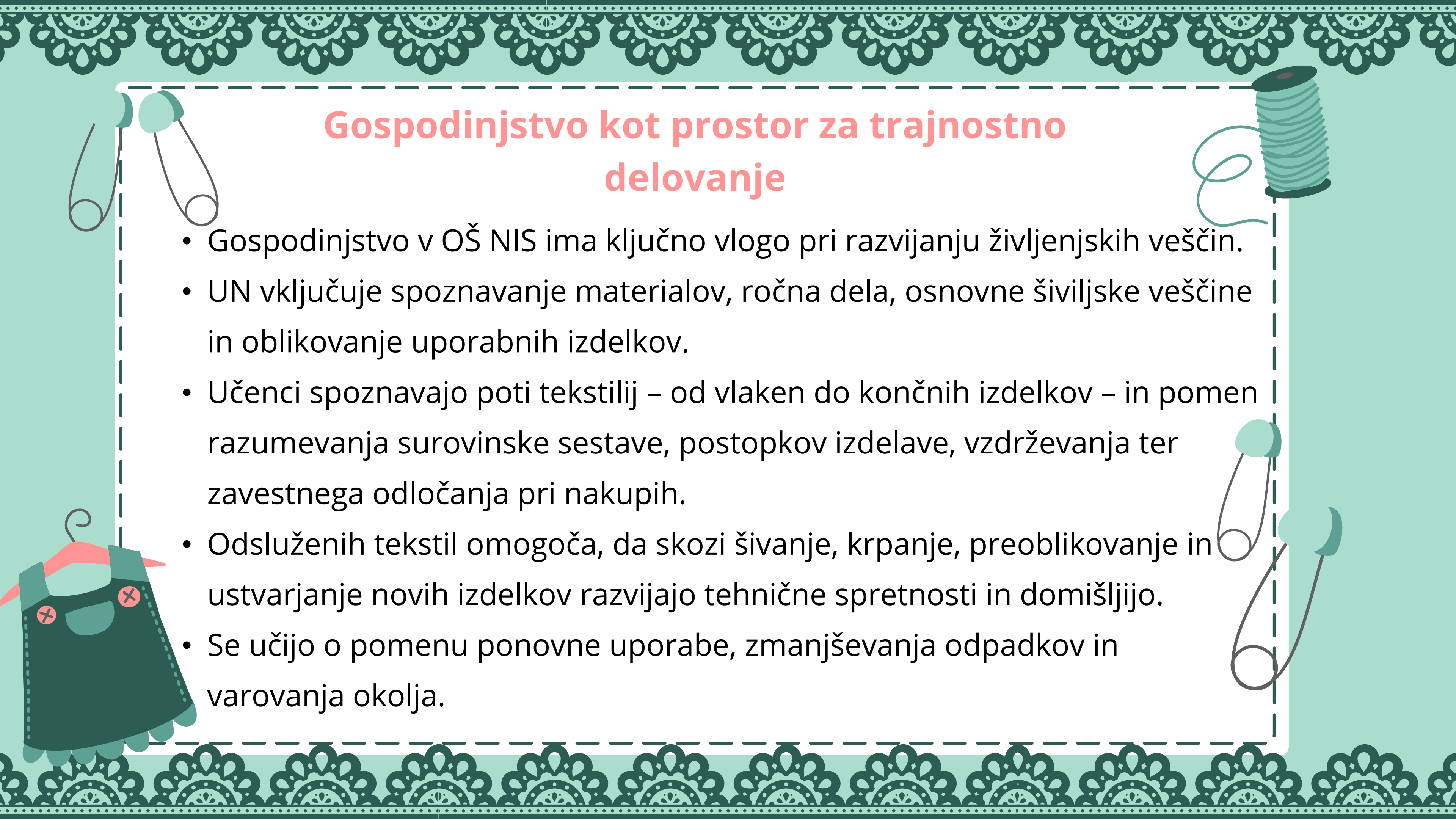

Šivanje kartonke1.

Šivanje kartonke 2.

Gospodinjstvo kot prostor za trajnostno delovanje

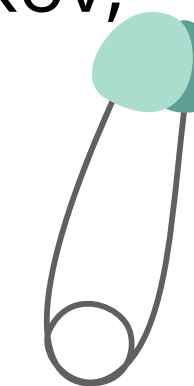
- Gospodinjstvo v OŠ NIS ima ključno vlogo pri razvijanju življenjskih veščin.
- UN vključuje spoznavanje materialov, ročna dela, osnovne šiviljske veščine in oblikovanje uporabnih izdelkov.
- Učenci spoznavajo poti tekstilij – od vlaken do končnih izdelkov – in pomen razumevanja surovinske sestave, postopkov izdelave, vzdrževanja ter zavestnega odločanja pri nakupih.
- Odsluženi tekstil omogoča, da skozi šivanje, krpanje, preoblikovanje in ustvarjanje novih izdelkov razvijajo tehnične spretnosti in domišljijo.
- Se učijo o pomenu ponovne uporabe, zmanjševanja odpadkov in varovanja okolja.

Ročno šivanje

Cilji:

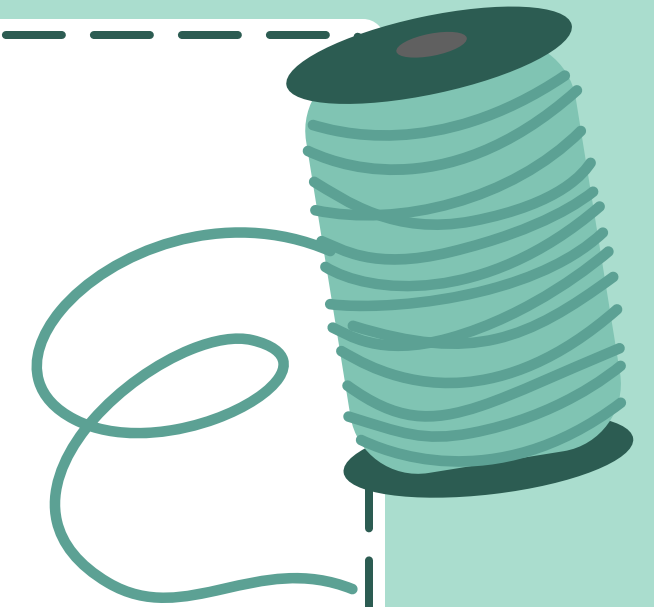
- spozna osnovni šivalni pribor,
- se seznani z osnovnimi vbodi,
- uri veščine rezanja, šivanja in prešivanja,
- spozna postopek načrtovanja in ročne izdelave enostavnih izdelkov,
- načrtuje, izbira material in pripomočke in ročno izdeluje enostaven izdelek,
- spozna in upošteva navodila za varno delo s šivalnim priborom,
- ponovno uporabi tekstilne materiale.

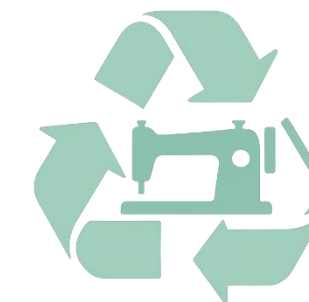
Izdelki ročnega šivanja

Obeski za ključe in smrečico.

Izdelki ročnega šivanja

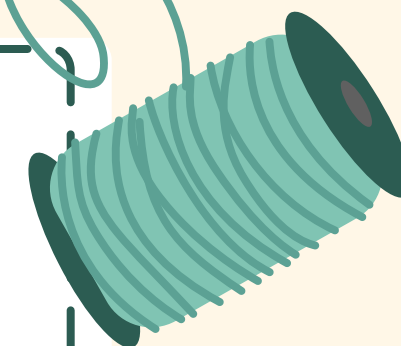

Ročno šivane lutke po lastni krojni poli.

Šivanje po krojni poli.

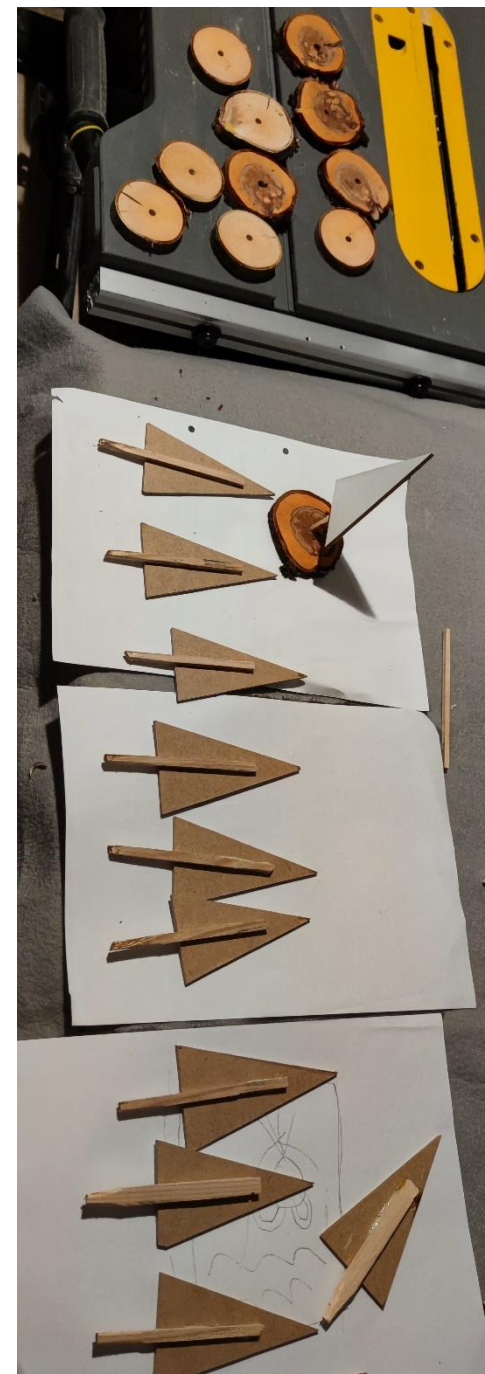
Izdelki ročnega šivanja

Povezovanje s tehniko

Smrečica

Strojno šivanje

Cilji:

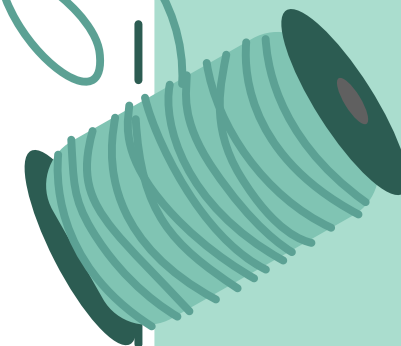
- spozna električni šivalni stroj (8. razred) in njegove sestavne dele oz. pogloblja znanje o slednjem (9. razred),
- se uči napeljevanja niti,
- izdeluje vaje osnovnih šivov na papirju,
- spozna pravila varnega rokovanja z električnim šivalnim strojem,
- spozna osnove krojenja in izdeluje kroj za preprost izdelek,
- kroji, šiva, lika (9. razred).

Izdelki strojnega šivanja

Šivanje po vajenici.

Izdelki strojnega šivanja

Izdelava brisačk.

Izdelki strojnega šivanja

Nakupovalne torbe

Izdelava predpasnika

Izdelki strojnega šivanja

Drobni izdelki

Opletilnik

Zaključek

Majhni koraki vodijo k velikim spremembam – začnimo v razredu.

